

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

วิทยาลัยโยนกเปิดดำเนินการมาเป็นเวลา 14 ปี ปัจจุบันมีอาจารย์ เจ้าหน้าที่จำนวน 218 คน และนักศึกษาจำนวน 1,626 คน เปิดดำเนินการสอนทั้งสิ้น 7 คณะ 19 สาขาวิชา โดยมีสำนักหอสมุดวิทยาลัยโยนกว่าทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมทางวิชาการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนด้านการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยการจัดหา รวบรวมสารนิเทศ ข่าวสารความรู้ เพื่อให้บริการแก่อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจหลักของวิทยาลัยที่ต้องการพัฒนาการเรียนการสอน และการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านศักยภาพของวิทยาลัย และความต้องการกำลังคนของสังคมไทย สำนักหอสมุดวิทยาลัยโยนก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2531 มีบุคลากร ทั้งหมด 13 คน แบ่งเป็นบรรณารักษ์ 4 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 9 คน โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 6 ฝ่าย

ฝ่ายที่ 1 คือฝ่ายเทคนิค รับผิดชอบงาน 2 ส่วน คืองานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย งานจัดซื้อจัดหาวัสดุสารสนเทศ งานจัดหาวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง งานจัดหา โสตทัศนวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศประกอบด้วย งานวิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการ

ฝ่ายที่ 2 คือฝ่ายบริการ รับผิดชอบงาน บริการยืมคืนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ งานบริการจองหนังสือ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการสืบค้นสารสนเทศ งานบริการยืมระหว่างห้องสมุด งานบริการอินเทอร์เน็ต งานบริการสืบค้นฐานข้อมูลสำเร็จรูปจากซีดีรอม

ฝ่ายที่ 3 คือฝ่ายวารสาร ได้แก่ งานลงทะเบียนวารสารและหนังสือพิมพ์ งานจัดเตรียมวารสารล่วงหน้าส่งเย็บเล่ม งานบริการวารสารล่วงหน้า งานพัฒนาฐานข้อมูลวารสาร งานบริการข่าวสารทันสมัย

ฝ่ายที่ 4 คือฝ่ายโสตทัศนวัสดุ ได้แก่งานวิเคราะห์และทำรายการโสตทัศนวัสดุ งานลงทะเบียน งานจัดทำสำเนาโสตทัศนวัสดุ

ฝ่ายที่ 5 คือฝ่ายพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ งานดูแลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ งานพัฒนา WebPages ของสำนักหอสมุด

ฝ่ายที่ 6 คือฝ่ายโครงการหอจดหมายเหตุ จะรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับ วิทยาลัยโยนก

ปัจจุบันสำนักหอสมุดมีฐานข้อมูลสำเร็จรูปอัตโนมัติสำหรับหนังสือเพียงอย่างเดียวซึ่ง สามารถให้บริการในด้าน การลงรายการ การสืบค้น การยืมคืน และการจองหนังสือ แต่ ทรัพยากรอื่น ๆ เช่น วารสาร โสตทัศนวัสดุ ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเข้าสู่ระบบอัตโนมัติ เพื่อให้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับหนังสือ นอกจากนี้วารสาร และ โสตทัศนวัสดุได้มี จำนวนมากขึ้น จึงเกิดปัญหาในด้านการลงรายการเพราะบรรณารักษ์ไม่สามารถจัดทำได้อย่างรวดเร็ว ให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้ และจำนวนของผู้ใช้บริการวารสารและโสตทัศนวัสดุก็เพิ่ม มากขึ้น ซึ่งข้อมูลของวารสารจะมีการค้นคว้า วิจัยออกมาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ และข้อมูลมี ความทันสมัย จึงมีอาจารย์และนักศึกษานำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก นอก จากนี้ยังมีปัญหาในด้านการสืบค้น การยืมคืน ทำให้การบริการล่าช้า และเกิดการสูญหายของ วารสาร โสตทัศนวัสดุ ไม่สามารถทราบได้ว่าทรัพยากรนั้นอยู่ที่ไหน

จากปัญหาดังกล่าว ถ้านำระบบอัตโนมัติมาใช้ในการลงรายการ ทำดัชนีวารสาร การ สืบค้นข้อมูล การยืมคืน วารสาร โสตทัศนวัสดุ จะทำให้การดำเนินงานของบรรณารักษ์มีความ สะดวก ทันกับความต้องการของผู้ใช้ และผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ยังเป็น การป้องกันการสูญหายของทรัพยากรประเภทนี้ด้วย และสามารถทราบถึงสถิติของผู้มาใช้บริการ วารสารและโสตทัศนวัสดุ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการบอกรับวารสารและโสตทัศนวัสดุ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศและการบริการของสำนักหอสมุดวิทยาลัยโยนกใน ด้านวารสาร โสตทัศนวัสดุ

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการทำงาน ประกอบด้วยระบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1.1 ระบบฐานข้อมูลสมาชิกห้องสมุด

1.3.1.2 ระบบฐานข้อมูลวารสารและโสตทัศนวัสดุ

1.3.1.3 ระบบการสืบค้นวารสารและโสตทัศนวัสดุ

1.3.1.4 ระบบการยืม-คืนวารสารและโสตทัศนวัสดุ

1.3.1.5 ระบบรายงานประจำเดือน เป็นการจัดพิมพ์รายงานข้อมูลต่าง ๆ เช่น สถิติผู้ใช้บริการวารสาร สถิติวารสารและโสตทัศนวัสดุที่มีผู้ใช้บริการ ยืมมากที่สุด รายงานค่าปรับของสมาชิกที่ส่งคืนเกินกำหนด รายงาน ทรัพยากรที่ได้ยืมไปจากห้องสมุด เป็นต้น

1.3.1.6 ระบบควบคุมและติดตามการเป็นสมาชิกวารสาร

1.3.1.7 ระบบการติดตามทวงคืนวารสาร

1.3.2 วิธีการศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

1.3.2.1 ศึกษาขั้นตอนการทำงานปัจจุบัน ของฝ่ายวารสารและโสตทัศนวัสดุ เพื่อ กำหนดข้อมูลที่ต้องนำเข้าสู่ระบบ

1.3.2.2 การดำเนินการในส่วนของการพัฒนาระบบ

1.3.2.3 ศึกษาความต้องการใช้ระบบ กำหนดเงื่อนไข และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

1.3.2.4 วิเคราะห์และสร้างต้นแบบของระบบเพื่อจำลองสถานการณ์การใช้ระบบ งานก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยใช้เครื่องมือในการพัฒนาโปรแกรมร่วมกับระบบสารสนเทศ

1.3.2.5 พัฒนาระบบโดยเน้นส่วนติดต่อกับผู้ใช้ (User Interface) ที่สะดวกต่อการใช้งาน

1.3.2.6 ติดตั้งและทดสอบการใช้งานในส่วนต่าง ๆ

1.3.2.6 จัดทำเอกสารประกอบ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านวารสารและโสตทัศนวัสดุของสำนักหอสมุดวิทยาลัยโยนก

1.4.2 เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับบรรณารักษ์ในการจัดเก็บ ลงรายการของวารสารและโสตทัศนวัสดุได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.4.3 ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อทรัพยากรประเภท วารสาร และโสตทัศนวัสดุ เพื่อจะได้นำสารสนเทศมาเป็นข้อมูลในการบอกรับวารสารและโสตทัศนวัสดุ ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

1.5 สถานที่ดำเนินการวิจัย

1.5.1 สำนักหอสมุดวิทยาลัยโยนก

1.5.2 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1.6.1 ด้านซอฟต์แวร์

- 1) ไมโครซอฟท์วิซวลเบสิก 6.0 เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมระบบงานวารสารและสไลด์ทัศนวัสดุ
- 2) ไมโครซอฟท์วินโดวส์ 98 เป็นระบบปฏิบัติการ
- 3) ไมโครซอฟท์เอกเซล 97 เป็นโปรแกรมที่ใช้กับฐานข้อมูล
- 4) คริสตัลรีพอร์ต 8.5 เป็นโปรแกรมสำหรับทำรายงาน

1.6.2 ด้านฮาร์ดแวร์

- 1) เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) ประกอบด้วย
 - หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) รุ่น Celeron 733 MHz
 - หน่วยความจำหลัก (RAM) 64 MB
 - หน่วยความจำสำรอง (Harddisk) 8 GB
 - ซีดี-รอม
 - พรินเตอร์